

A Fővárosi Ítéletábra a Garai Űgyvédi Iroda (...., űgyintéző: Dr. Garai Péter űgyvéd) által képviselet **I. Sz.Sz.** Kft. (.....) felperesnek a Garamvölgyi Űgyvédi Iroda (...., űgyintéző: Dr. Garamvölgyi Róbert űgyvéd) által képviselet **P-P.E.** Kft. (....) I. r. alperes és a Freidler Űgyvédi Iroda (...., űgyintéző: Dr. Freidler Gábor űgyvéd) által képviselet **I.I.K.** Zrt. (II.rendű alperes címe) II. r. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék által 2017. december 12. napján meghozott 1.P...../2013/75. számú ítélete ellen az I. r. alperes részéről 81. sorszám alatt, a II. r. alperes részéről 79. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét 1.260.000 (Egymillió-kétszázhatvanezer) forintra leszállítja, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint elsőfokú részperkölséget. A II. rendű alperessel szembeni 700.000 forint és járuléka megfizetése iránti keresetet elutasítja, a felperes és a II. rendű alperes viszonylatában az elsőfokú perkölségről akként rendelkezik, hogy azt a felek maguk viselik. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 70.000 (Hetvenezer) forint + áfa összegű, II. rendű alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa összegű űgyvédi munkadíjból álló másodfokú részperkölséget.

Köteles a felperes megfizetni az államnak külön felhívásra 99.200 (Kilencvenkilencezer-kettőszáz) forint összegű, az I. rendű alperes teljes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési részilletéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes 2007. augusztus 1. napjától 2013. október 1. napjáig azzal, hogy a Budapest, T. ..szám alatti szakrendelőben 23, a ... Budapest, N..... szám alatti szakrendelőben 13, összesen 36 számítógépes munkaállomáson a felperes Visual Ixamb számítógépes programját többszörözéssel felperes engedélye nélkül felhasználta megsértette a felperes szerzői vagyoni jogait. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 4.428.000 forintot azzal, hogy 3.344.000 forint után 2009. május 20. napjától, 984.000 forint után 2012. március 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félét első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 % ponttal növelt késedelmi kamatát, valamint 1.500.000 forint perkölséget.

Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a II. rendű alperes 2009. májusában azzal, hogy a

... Budapest, N. szám alatti szakrendelőben a felperes Visual Ixamb számítógépes programját annak engedélye nélkül 1 munkaállomásra telepítette, ezzel lehetővé téve 12 számítógépes munkaállomáson való I. rendű alperesi felhasználást megsértette a felperes szerzői vagyoni jogait. Kötelezte ezért a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 700.000 forintot, annak 2009. május 20. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 % ponttal növelt késedelmi kamatát, valamint 679.700 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 8 nap alatt - leletezés terhe mellett - az iratoknál rójon le 71.940 forint hiányzó kereseti illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a felperes egészségügyi-szoftver fejlesztő cég, az általa fejlesztett szoftverek karbantartását is ellátja, un. upgrade szolgáltatás keretében. Az upgrade maga is egy felperesi fejlesztés eredménye, melynek célja, hogy az alapszoftver mindenkor megfeleljen az aktuális jogszabályi elvárásoknak. A Budapest KerületEgészségügyi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) és a felperes között az 1990-es évektől kezdődően állt fenn informatikai tárgyú szerződéses kapcsolat. 2004. március 4-én Szállítási-Vállalkozási Szerződést kötöttek, amelyben a felperes vállalta, hogy a szerződésben részletezett szoftverek licence jogát a szoftverek egyidejű telepítése mellett leszállítja és átadja azzal, hogy a szoftverek használatának oktatását is vállalja. A szerződés aláírásával egyidejűleg a felek szoftverfrissítési és jogszabálykövetési (upgrade és szerviz) szerződést kötését vállalták a korábbi szerződések egyidejű megszüntetésével. A vállalt feladatok ellenértékeként 4.460.500 forint + áfa összegű díjban állapodtak meg, amely magában foglalta a szoftverek határozatlan időre szóló licence jogát, a telepítés és az installálás költségét, nem tartalmazta azonban az oktatás és a kiszállás díját. A szerződés elválaszthatatlan részét képezte az ugyanezen a napon kelt felhasználói (licence) szerződés, amellyel a felsorolt szoftverek felhasználói jogát határozatlan időre meghatározott jogdíj fizetése mellett biztosította a felperes az alperesnek. Ennek 3. pontja szerint a licence jog tárgyát képező Visual Ixamb szoftverrendszer megvásárlásával és telepítésével a Szolgálat egyszeri jogot szerzett arra, hogy a rendszert saját üzletkörén belül egyedi számítógépén vagy hálózatos rendszer megszerzése esetén a serveren és a hozzá kapcsolt 67 darab munkaállomáson használja. A Szolgálattal 2004. július 1. napján kötött megkötött átalánydíjas upgrade és szerviz szerződés rögzítette a szoftvereket és felhasználási terjedelmüket, ebben összesen 69 munkahely került megjelölésre mint support szolgáltatással érintett szoftver, a Visual Ixamb 59 darab volt. A telepítés megtörtént, a vállalkozói díj kifizetésre került. Az upgrade és szerviz számlákat a Szolgálat 2004-2006. évekre vonatkozóan megfizette.

Az I. rendű alperes 2007. év elején alakult. A Szolgálat feladatait az I. rendű alperes vette át. 2007. augusztus 27-én írásban megrendelte a felperestől a H. lakótelepen működő pszichiátriai gondozóba az 1997-es dos alapon telepített Ixamb 3xx programról a Visual Ixamb szoftverre való áttérést. A felperes ajánlatát egy szológépes megrendelésre tette meg 35.000 forint/munkaállomás összegre. 2007. szeptember 12-én Felhasználási Szerződést kötöttek a felek ezen új Visual Ixamb szoftverre vonatkozóan, majd ugyanezen a napon átalánydíjas upgrade és szerviz szerződés is létrejött.

Az I. rendű alperes által működtetett rendszer 2010. év folyamán lelassult ezért az I. rendű alperes 2010 októberében a felpereshez fordult segítségért. A felperes a terminál serverhez létesített távoli elérés útján, továbbá a T. úti rendelőintézetben és a N. utcai rendelőben helyszíni felmérés alapján megállapította, hogy szoftvere az engedélyezett 58 munkaállomás helyett 99 munkaállomáson fut. Tárgyalások kezdődtek a felperes és az I. r. alperes között, mely tárgyalások eredményeként a felperes elfogadta, hogy 2012 márciusától az I. rendű alperessel a licence-el nem rendelkező

programokra upgrade és szervizszerződést kössön. Az I. rendű alperes válaszában elismerte a használatot 13 munkaállomáson, ebből 5 terminálszerveres és 8 munkaállomás után vállalta az upgrade és szervizdíj 2008-tól 2012. első félévéig terjedő időszakra eső megfizetését. A 2012. február végéig terjedő időszakra vonatkozó átalánydíjat az alperes egy összegben megfizette, a későbbi számlák 94 munkaállomásos rendszer átalánydíjára vonatkoztak. Az I. rendű alperes kifizetésekor az utalványozás jogcímeiként „szoftver követés” került feltüntetésre. A felek közötti szerződés 2013. október 1-jén megszűnt, miután az I. rendű alperes kérte az ... és az kulcslemez-számú szoftver törlését.

Az I. rendű alperes 2008. október 10. napján ajánlattételi felhívást bocsátott ki infokommunikációs rendszer létrehozására. A II. rendű alperes 2008. október 10-én pályázati ajánlatot tett a P.-i N. utcában felépítés alatt álló szakrendelő informatika-kommunikációs feladatainak megoldására, egyebek mellett infokommunikációs rendszer kiépítésére, eszközbeszerzés és szoftver ellátásra, amelynek részét képezte többek között adatbázis szerverek beszerzése, konfigurálása, a szoftverrendszer migrálása. A felperes is küldött ajánlatot az I. rendű alperes felhívására anélkül azonban, hogy pályázott volna. Ebben a Visual Ixamb szoftver licencére vonatkozóan 123.000 forint/áfa/gép licencdíjat tüntetett fel, az upgrade ellátására külön átalány díj megjelölésével és feltüntette a szükségesnek ítélt hardver igényt is. A pályázat eredményéről a felperest nem értesítették, a fejlesztésben nem vett részt. Az alperesek között az ajánlatnak megfelelően 2008. október 20-án jött létre a szerződés. A kiépítést a II. rendű alperes három szakaszban vállalta és teljesítette is. A felperes felszólította az I. rendű alperest 2013. július 17-én kelt levelében, erre adott válaszában az I. rendű alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy alaptalanul kéri a 12 darab licence ellenértékét, mert az kifizetésre került 2.230.200 forint értékben a II. rendű alperes számára, akitől a licencet megvásárolta. E nyilatkozatát az I. rendű alperes a perben utóbb visszavonta.

A felperes ilyen előzmények után benyújtott módosított keresetében az I. rendű alperessel szemben annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes 2007. augusztus 1. napjától 2013. október 1. napjáig azzal, hogy az . Budapest, T.... szám alatti szakrendelőben 23, az . Budapest, N. ...szám alatti szakrendelőben 13, összesen 36 számítógépes munkaállomáson a felperes Visual Ixamb számítógépes programját többszörözéssel felhasználta, megsértette a felperes szerzői vagyoni jogait. Elsődlegesen kártérítésként, másodlagosan elért gazdagodás címén kérte az I. rendű alperes 4.428.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezését 123.000 forint/db licencdíj alapul vételével. Hivatkozása szerint ilyen összegű felhasználási díjtól esett el az I. rendű alperes engedély nélküli szoftverhasználata miatt.

A II. rendű alperessel szemben a felperes annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes azzal sértette meg szerzői vagyoni jogait, hogy szoftverét az I. rendű alperesnek a N. utcai szakrendelőben 12 gépen való felhasználásra eladta, illetve telepítéssel felhasználta, továbbá a szoftvert a 13. gépre telepítette. Elért gazdagodásként 1.476.000 forint és járulékai megtérítésére kérte kötelezni a II. rendű alperest.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozott. További álláspontja szerint a 2004-es felhasználói szerződéssel az önkormányzat a rendszer megvásárlásával és telepítésével egyszeri jogot szerzett arra, hogy a rendszert saját üzletkörén belül egyedi számítógépén vagy a hálózatos rendszer megszerzése esetén a szerveren és a hozzá kapcsolt 67 munkaállomáson használja. Kifejtette továbbá, hogy az upgrade díjjal együtt a szoftver felhasználási díjat is kifizette, ezért a felek kölcsönösen elszámoltak egymással. Érvénytelenségi kifogást terjesztett elő elő a 2004. március 4-ei szerződés 10.1. pontjában foglalt azon rendelkezés tekintetében, amely megtiltja hardvercseré esetén a már egyszer megvásárolt szoftver áttelepítését. Álláspontja szerint e szerződéses rendelkezés a szoftver irányelvbe ütközik.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelme is a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint soha nem volt birtokában Visual Ixamb szoftver kulcslemez vagy jelszó. Arra hivatkozott, hogy távoli asztalos megoldással teljesítette a 12 darab terminálszerveres elérésű munkaállomás telepítését, amelyekhez az I. rendű alperes tájékoztatása szerint nem volt szükség Visual Ixamb licencek beszerzésére, a II. rendű alperesnek pedig nem volt feladata annak vizsgálata, hogy az I. rendű alperes rendelkezik-e és ha igen hány munkaállomásra felperesi szoftverhasználati engedéllyel. Az I. rendű alperes egyebekben arról tájékoztatta, hogy korlátlan számú felhasználási hozzáféréssel rendelkezik, a II. rendű alperesnek mint vállalkozónak pedig nem volt kötelezettsége az I. rendű alperes jogosultsága terjedelmének ellenőrzése.

Az elsőfokú bíróság a keresetet az I. rendű alperes vonatkozásában alaposnak, a II. rendű alperes tekintetében részben alaposnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 1. § (2) bekezdés c) pontjára, 16. § (1), (4), (5) és (6) bekezdésére, 17. § a) pontjára, 18. § (1) bekezdés a), b) pontjára, 43. § (3) bekezdésére, 46. § (1) és (2) bekezdésére, 58. § (1) és (3) bekezdésére, 101. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 324. § (1) bekezdésére, 327. § (1) bekezdésére, 359. § (1) bekezdésére, valamint a Pp. 3. § (3) bekezdésére és 164. § (1) bekezdésére alapította.

Rögzítette, hogy a jogutódlás terjedelmét az Önkormányzat az I. rendű alperes és a Szolgálat között 2007-2008. évben született megállapodások határozzák meg, amelyek hiányosan kerültek csatolásra a bizonyítási eljárás során. Ezekből az vált megállapíthatóvá, hogy az Önkormányzat az I. rendű alperes 100%-os tulajdonosa, a Szolgálat vagyoni és szellemi jogosítványait megszerezte és azokat tovább adta az I. rendű alperesnek, aki megalakulásától kezdve jogfolytonosan folytatta tovább a korábbi feltételekkel a felhasználást. A felperes az adatok szerint tudott arról, hogy nem a Szolgálat lesz a továbbiakban a felhasználó és azt is tudta, hogy a szerződést 2008 januárjában újra kell kötni. Tudomással bírt arról is, hogy a felhasználási tevékenységet a megalakult I. rendű alperes folytatja tovább. Ezt igazolja a 2008. július 4-én megkötött átalánydíjas upgrade és szerviz szerződés. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes külön engedélye nélkül a 2004-es felhasználási jog 2007 augusztusában minden tartalmi változtatás nélkül átszállt az I. rendű alperesre. A 2007. szeptember 12-ei szerződés már az I. rendű alpereshez köthető, így arra e megállapítások nem vonatkoznak.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes elévülési hivatkozása tekintetében megállapította, hogy a felperes követelése a 2009. májusi telepítés és az I. rendű alperesi felhasználás megkezdésével esedékessé vált, az elévülés pedig álláspontja szerint ekkor kezdődött, azonban nyugodott a tudomásszerzés időpontjáig 2011 tavaszáig, ehhez képest a keresetlevél benyújtására 2013 októberében került sor, így a követelés nem évült el.

Alaptalannak találta az I. rendű alperes érvénytelenségi kifogását is, utalva az Szt. 42. §-ának (2) bekezdésére, amely szerint a felek a szerződésük tartalmát szabadon alakíthatják, az Szt. V. fejezetének szabályai pedig főszabályként diszpozitívak. Az engedő jelleg alóli kivételek a jogszabályban konkrétan megjelölésre kerültek, a kifogásolt rendelkezés ezek között nem szerepel.

Ezt követően az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes felhasználási cselekményét vizsgálta. A felperes indítványára 2015 februárjában szakértőt vezetett be a perbe. A szakvéleményt ítélezése alapjául az elsőfokú bíróság elfogadta. Bár az I. rendű alperes nem fogadta el a szakértői megállapításokat és kérte a szakvélemény kiegészítését, ezt azonban az elsőfokú bíróság nem látta indokoltnak, mert álláspontja szerint az ügy jogi megítélését a felteendő kérdésekre adott válaszok

nem befolyásolták volna. Utalt a Szakértői Testület megállapítására, mely szerint a 2004-es felhasználási szerződés - amely a felperes és a Szolgálat között jött létre - a Szolgálat részére szűk körű felhasználási engedélyt adott. Az elsőfokú bíróság osztotta a Testület álláspontját abban, hogy többszörözésnek minősül az, ha a terminálszerver segítségével 12 munkaállomáson egymástól függetlenül és egyidejűleg fut vagy futtatható a felperesi szoftver. E többszörözésre az I. rendű alperesnek engedélye nem volt. Továbbá a szoftvert a terminálszerverre eleve nem lehetett volna átmásolni, mert a biztonsági másolaton kívüli többszörözést a felek szerződése tiltotta. A felek nyilatkozataiból és a csatolt szerződésekből és számlákból megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes a T. út szám alatti szakrendelőben 23, a N. utca számú szakrendelőben 13, azaz összesen 36 számítógépes munkaállomáson használta a szoftvert, így az engedély nélküli többszörözéssel sérültek a felperes szerzői vagyoni jogai.

Az összecszerűség tekintetében az elsőfokú bíróság szükségtelennek látta a szakvélemény kiegészítését mert az a per adataiból mérlegeléssel megállapítható volt. Az I. rendű alperes esetében rendelkezésre állt szerződéstervezet rögzítette, hogy 123.000 forint/darab összegű jogdíjat igényelt volna a felperes, amennyiben létrejön a megállapodás. Ezt összevetve a felek korábbi megállapodásaiban foglalt összegekkel az elsőfokú bíróság nem tekintette eltúlzottnak. A 36 munkaállomásra tekintettel 4.428.000 forintban látta megállapíthatónak azt a gazdagodást, amelynek megtérítésére kötelezte az I. r. alperest.

Ezt követően az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes felhasználási cselekményét vizsgálta. A II. rendű alperessel szembeni keresetet jogalapját tekintve alaposnak találta, mert álláspontja szerint a jogellenes felhasználás megvalósult. Nem vitatták a felek ugyanis, hogy a II. rendű alperes a felperestől licencet nem vásárolt, a felperessel felhasználási szerződést nem kötött, és az sem volt megállapítható, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek szoftvert adott volna el, vagy használati jogot engedélyezett volna. A rendelkezésre álló adatokból az vált megállapíthatóvá az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, hogy a II. rendű alperes lehetővé tette az I. rendű alperes számára, hogy a felperesi szoftver felhasználásra kerüljön olyan munkaállomásokon is, ahol a szoftver nem került telepítésre. Ez a szakvélemény 19. oldalának Ad.2 alatti megállapításával is egybecseng.

A II. rendű alperessel szemben akként foglalt állást, hogy a bizonyítási eljárás során nem volt megállapítható, hogy a II. rendű alperes a felperesnek járó jogdíj összegével gazdagodott-e, az azonban kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy magatartásával összefüggésben a felperest kár érte. A törvény a magatartás felróhatóságát vélelmezi, a II. rendű alperes kimentése pedig nem volt sikeres. A felperesi állásponttal szemben azonban a kár összege nem azonos a licencdíj összegével az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, annak pontos összege nem határozatható meg. Mindezek alapján mérlegeléssel 700.000 forint általános kártérítés megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest.

A határozattal szemben az alperesek éltek fellebbezéssel.

Az I. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, harmadlagosan az elsőfokú ítéletben meghatározott ügyvédi munkadíj törvényi minimumra történő mérséklését kérte.

A hatályon kívül helyezés iránti indítványát azzal indokolta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú eljárás lényeges szabályai sérültek, emellett jelentős terjedelmű, kiterjedt további bizonyítás felvétele indokolt. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság nem tisztázta a keresetet, az ítéletből sem derül ki, hogy a felperes keresete konkrétan mely Szjt. szakasz megsértését állította, ezért az érvényesíteni kívánt jog jogcíme nem azonosítható. Nem tisztázott tényállás mellett került sor szakértő kirendelésére, és nem tisztázta az elsőfokú bíróság a felperesi oldalon megjelenő és a per

folyamán nyilatkozó „felperesi szakértő” perbeli státuszát és meghatalmazását, szakértői mivoltát nem igazolta, tanúzási kötelezettségeire figyelmét nem hívta fel, nyilatkozatait mindezek ellenére a felperes nyilatkozataként vette figyelembe. Elmulasztotta tájékoztatni az alperesi oldalt a bizonyítási teher átfordulásáról, amelyre ítéletében hivatkozik. Emellett olyan szakvéleményt tett ítélete alapjává, amely a bizonyítási eljárás során igazoltan meghaladott tényálláson alapul, és amelynek kiegészítését az I. rendű alperes több alkalommal indítványozta. A szakvéleményben nem szereplő, de a per eldöntéséhez nélkülözhetetlen szakkérdések nem kerültek tisztázásra, amely nyitott kérdéseket az I. rendű alperes A-tól K-ig terjedően felsorolt fellebbezésében. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte a felajánlott tanúbizonyítás lefolytatását, a keresetváltoztatás tilalmát figyelmen kívül hagyva adott teret a felperes tiltott keresetmódosításának és az erre vonatkozó alperesi érvelést figyelmen kívül hagyta ítélete indokolásában. Nem követelte meg a felperestől, hogy az összecszerűség tekintetében alátámassza keresetét és az elsőfokú ítélet eltért a keresetben foglalt kamatfizetési igénytől.

Másodlagos - az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányuló - fellebbezési kérelme tekintetében arra hivatkozott az I. rendű alperes, hogy nem azonos a 2004-es felhasználási szerződés jogosultjával, sosem telepítette jogtalanul felperes programját, a telepítéshez szükséges kulcslemezrel nem rendelkezett, kizárólag a felperes által upgradelt és updatelt jogtisztá programokat használta felperes tudtával és beleegyezésével, valamennyi felhasználása tekintetében teljes körűen elszámolt a felperessel. Felperes upgrade szerződése biztosította valamennyi I. rendű alperes által felhasznált program frissítését, amelyet nyilvánvalóan nem tett volna meg jogszerűtlen felhasználás esetén. Mindezekből következően az I. rendű alperes magatartása a tárgyi időszakban nem volt sem jogszerűtlen, sem felróható, kárt az eljárás során a felperes nem igazolt, ahogy oksági összefüggést sem.

A harmadlagos fellebbezési kérelem tekintetében arra hivatkozott az I. rendű alperes, hogy a felperes javára megállapított ügyvédi munkadíj eltúlzott mértékű, kérte annak törvényi minimumban történő megállapítását.

A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a II. rendű alperessel szembeni kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az ítélet perköltséget megállapító rendelkezésének megváltoztatását kérte.

Arra hivatkozott, hogy kizárólag eszközöket és alapszoftvereket szerzett be, szerelt össze és adott át, továbbá távoli hozzáférést épített ki az I. rendű alperes eltérő telephelyein található informatikai rendszerek között. Az elsőfokú ítélet szerint a II. rendű alperes magatartásával kárt okozott a felperes részére, ez a megállapítás azonban a fellebbezés álláspontja szerint jogszabálysértő. A felperes módosított kereseti kérelmében a II. rendű alperessel szemben kizárólag gazdagodás visszatérését kérte. Egyebekben a II. rendű alperes marasztalásának feltételei a kártérítés tekintetében sem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a kártérítés megállapításának elengedhetetlen feltételeit, ezek között a felróható magatartást sem, azt egyszerűn meglévőnek tekintette, mely megállapítását semmivel sem indokolta. Nem vizsgálta továbbá az I. és II. rendű alperesek cselekményét egymásra figyelemmel. A II. rendű alperes vonatkozásában az ítélet törvénysértő, mert nem bizonyított a II. rendű alperes magatartásának felróhatósága és ezt az elsőfokú ítélet nem is vizsgálta. Törvénysértő a kártérítés mértékének megállapítása is. A kár mértéke bizonyítható lenne amennyiben a felróhatóság megállna, azonban ilyen bizonyítás nem folyt, ennek következtében törvénysértő módon került sor általános kártérítés megállapítására, mert annak feltételei nem álltak fenn.

Mindemellett a Törvényszék legalább két olyan súlyos eljárási hibát vétett, amely hatályon kívül helyezést kell, hogy eredményezzen. Kizárólag ténybeli és jogkérdésekre rendelt ki szakértőt. A kirendelő végzésben leírta a tényállást akkor, amikor a felek között még lényeges különbség volt a tényeket illetően, vagyis úgy foglalta össze a tényállást, hogy az még nem került teljes egészében

feltárára. Majd egyértelműen jogi kérdések megválaszolására kérte a szakértőt, ezzel arra kényszerítve a feleket, hogy a későbbiekben a szakvélemény jogi megállapításaival vitázzanak. A másik lényeges eljárási szabálysértés **P.A.** informatikus jelenléte és szerepe a perben. Nevezett személy felperes munkavállalója, de képviselőre nem jogosult, ennek ellenére több alkalommal részletes előadást tett, a perben nyilatkozott és a tárgyalás folyamatát alakító módon vett részt a tárgyalásokon, nem egyszer informatikai szakkérdéseket illetően bírói kérdésekre válaszolva. **P.A.** meghatalmazást nem csatolt, sőt még az sem került igazolásra, hogy a felperes munkavállalója lenne. Tanúkénti meghallgatását a felperes nem indítványozta és őt ilyen minőségben nem is hallgatták ki. Mindezek alapján törvénytörő módon került sor nyilatkozataira és annak figyelembevételére, mint ahogy a szakértő kirendelésére is.

Alaptalanul kötelezte a II. rendű alperest az elsőfokú bíróság 500.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére is. A megállapított összeg nem áll arányban az elvégzett munkával, emellett a felperes keresetének túlnyomó része az I. rendű alperesre irányul. Erre tekintettel a II. rendű alperes a fellebbezésében kérte a megállapított perköltség mérséklését.

Fellebbezéssel nem volt támadott a felperes meghaladó keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

Mind az I. rendű alperes fellebbezése, mind a II. rendű alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg. Érdemi döntését azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben osztotta, a fellebbezésekben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet indokaihoz az alábbiakat fűzi.

Mindenekelőtt rögzíti, hogy nem látott okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, mert olyan súlyos, az érdemi döntésre is kiható eljárási szabályszegést az elsőfokú bíróság nem valósított meg, ami az eljárás megismétlését indokolná.

Alaptalanul hivatkozott az I. rendű alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta a keresetet, így a felperes által érvényesíteni kívánt jog jogcíme nem azonosítható. A felperes a perben következetesen szerzői vagyoni joga sérelmét állította, amelyet azon ténybeli előadására alapított, mely szerint az I. rendű alperes 36 számítógépes munkaállomáson a felperes Visual Ixamb számítógépes programját többszörözéssel a felperes engedélye nélkül felhasználta. A II. rendű alperessel szemben azt állította, hogy 12 gépen való felhasználással felperes engedélye nélkül szoftverét eladta, telepítésre felhasználta, és a szoftvert a tizenharmadik gépre telepítette, mindezzel a felperes - tartalmát tekintve többszörözéssel, illetve terjesztéssel megvalósult - szerzői vagyoni jogséremlme mindkét alperes vonatkozásában megjelölésre került, az érvényesíteni kívánt jog beazonosítható.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I. és II. rendű alperesek fellebbezésének a szakértő kirendelésével kapcsolatos aggályait. Az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt azzal, hogy összefoglalta az általa a szakértő kirendelésekor irányadónak tekintett tényállást, mert ezzel a Pp. 181. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét teljesítette, egyúttal a kirendelt Szakértői Testület munkáját segítette elő. A Testület szakvéleménye kialakításakor maga is áttekinti valamennyi iratot, ezért nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság miként írja le a per addigi állását. A kirendelő végzésben szakkérdések megválaszolását várta a Szakértői Testülettől az elsőfokú bíróság, ennek ellenkezőjét is alaptalanul állították az alperesek a fellebbezésükben.

Nem volt érdemi jelentősége annak sem, hogy **P.A.** informatikus a felperes oldalán a tárgyalásokon részt vett, mert erre a felperes témában illetékes és kompetens munkavállalójaként - a tárgyalás nyilvánossága alapján - lehetősége volt. Nyilatkozatait a felperesi jogi képviselő a saját nyilatkozataként is megtehetette volna, a jogi képviselő informatikai ismeretei hiányát pótolta nevezett felperesi munkavállaló jelenléte a tárgyaláson, nyilatkozatának jegyzőkönyvbe vételével az elsőfokú eljárás szabályai lényegesen nem sérültek.

Nem volt osztható az I. rendű alperes fellebbezésében a szakvélemény alapjává tett tényállás meghaladottságára vonatkozóan előadott érvelése sem. Ahogyan arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság ítéletében, bár a szakvélemény 2015. márciusi megszületését követően a felek a bizonyítási eljárást szélesítették és a tényállást több irányba kiterjesztették, ezek a kérdések azonban nem érintették a perben elsődlegesen eldöntendő kérdést, melynek lényege, hogy a szoftvert felhasználó alperesek milyen jogokkal rendelkeztek, azt továbbadhatták-e, felhasználói jogukat túllépték-e, ha igen, milyen magatartással és milyen mértékben. E kérdések tekintetében az Szjt. 101. §-a alapján megkeresett Szerzői Jogi Szakértő Testület a másodfokú bíróság álláspontja szerint is aggálytalan szakvéleményt adott, ezért az elsőfokú bíróság azt megalapozottan tette ítélezése alapjául.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem látta indokoltnak, ezért azt érdemben bírálta felül.

Ennek keretében egyetértett az elsőfokú bíróságnak a jogutódlás megállapíthatósága, az elévülési kifogás, valamint az I. rendű alperes érvénytelenségi kifogása alaptalansága vonatkozásában kifejtett álláspontjával, azonban - figyelemmel arra, hogy e kérdésköröket a fellebbezések már nem érintették - az elsőfokú ítélet e kérdések tekintetében kifejtett helytálló érveire a másodfokú bíróság azok szükségtelen megismétlése nélkül pusztán visszautal.

A jogvita érdemét tekintve az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy az I. rendű alperes a jogelődje által 2004. március 4-én megkötött Szállítási-Vállalkozási szerződés, valamint a 2007. szeptember 12-én megkötött Felhasználási Szerződés alapján volt jogosult a felperesi szoftverek használatára, tekintettel arra, hogy a 2004-ben, 2007-ben és 2008-ban megkötött Upgrade szerződések felhasználási engedélyt nem tartalmaznak, a felperes felhasználási engedélyt a Visual Ixamb szoftverre vonatkozóan az Upgrade szerződésekben nem adott. A felhasználási jogot biztosító szerződések időbeli hatálya határozatlan volt, területi hatálya Magyarország, telepítési helyként pedig a T. úti Rendelőintézet volt megjelölve. A felhasználási engedély 58 munkahelyre telepítve vagy hálózatos rendszer esetén a szerveren és a hozzá kapcsolt 58 munkaállomáson volt értelmezve. Az engedélyezett felhasználási mód a saját működési körben való futtatás és képernyőn való megjelenítés, a szoftver tárolása az adott számítógép állandó vagy nem állandó memóriájában volt. Tiltott felhasználási módként nevesítették a más gépre telepítést, illetve a telepítés helyének megváltoztatását, emellett a terjesztést, továbbadást, részben vagy egészben történő másolást (többszörözés) más rendszer vagy modul hozzáépítését, bérbe, haszonkölcsönbe, lízingbe adást, a szoftver felbontását, részekre szedését és más szoftverbe beépítését, illetve átdolgozását.

A fentiek szerint a biztonsági másolaton kívüli többszörözést a felek szerződése tiltotta, melyből következően a szoftvert a terminálszerverre eleve nem lehetett volna átmásolni. Az elsőfokú bíróság megalapozottan minősítette többszörözésnek azon cselekményt, amely szerint a terminálszerver segítségével 12 munkaállomáson egymástól függetlenül és egyidejűleg futtatható volt a felperesi szoftver, mely többszörözésre az I. rendű alperes kétséget kizáróan nem rendelkezett engedéllyel.

Mindebből megfelelően következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy 36 számítógépes munkaállomáson a felperes engedélye nélkül használta a szoftvert, engedély nélküli többszörözést valósított meg, amellyel a felperes szerzői vagyoni jogai sérültek, melynek következtében a jogsértéssel elért gazdagodásként legalább azt az összegű jogdíjat megfizetni tartozik, amelyet a felperes alappal érvényesíthetett volna a jogszerű felhasználás esetén is.

A másodfokú bíróság azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróság által megállapított jogdíj mértékével. Nem osztotta az álláspontját abban, hogy a 2008. október 10-én kibocsátott ajánlattételi felhívásra adott felperesi válaszban szereplő 123.000 forint+áfa/gép licenrdíj irányadónak tekinthető a jogszerű felhasználás esetén alkalmazható jogdíj mértékeként. Az Ítéltábla álláspontja szerint a felek szerződéses akaratához az I. rendű alperes és a felperes között 2007. szeptember 12-én született Felhasználási Szerződésben szereplő 35.000 forint/munkaállomás összeg áll a legközelebb, mivel ez a kölcsönösen kialakult, mindkét fél által elfogadott mérték. A 2008. évi ajánlat az I. rendű alperes által elfogadásra nem került, így az kiindulópontként a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem szolgálhat.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által az I. rendű alperes vonatkozásában megállapított fizetési kötelezettséget a 36 munkaállomás és a 35.000 forint/munkaállomás licenrdíj figyelembevételével 1.260.000 forintban állapította meg, mely összegre az I. rendű alperes marasztalását leszállította.

A II. rendű alperes megalapozottan hivatkozott arra fellebbezésében, hogy a felperes a legutolsó, 72. sorszám alatt benyújtott keresetmódosításban a II. rendű alperessel szemben gazdagodás visszatérítéseként kérte 1.476.000 forint megfizetésére kötelezését. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság és a II. rendű alperes fellebbezési álláspontját abban, hogy a felperes rovására ezen összeggel nem gazdagodott, különös tekintettel arra, hogy a megfizetni elmulasztott jogdíj megfizetésére az I. rendű alperest kötelezte a bíróság. Kártérítésként ezen összeg megfizetésére pedig a II. rendű alperes - erre irányuló kereseti kérelem hiányában - nem kötelezhető. Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és a II. rendű alperessel szemben gazdagodás visszatérítésére irányuló teljes keresetet elutasította.

Változatlanul hagyta azonban a jogsértés megtörténtét megállapító elsőfokú ítéleti rendelkezést, mert az megalapozott és a jogszabályoknak megfelelő volt. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alperes kétséget kizáróan lehetővé tette az I. rendű alperes számára, hogy a felperesi szoftver felhasználásra kerüljön olyan munkaállomásokon is, ahol az nem került telepítésre, ezért az engedély nélküli felhasználás megvalósult.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve annak fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét 1.260.000 forintra leszállította, és a II. rendű alperessel szembeni jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránti teljes keresetet elutasította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A pernyertesség-pervesztesség megváltozott (a felperes és az I. rendű alperes viszonylatában 30-70%, a felperes és a II. rendű alperes viszonylatában 20-80 %) arányára és az előlegezett költségekre (a felperes oldalán 265.680 forint kereseti illeték, 228.6000 forint szakértői díj, valamennyi fél oldalán a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított ügyvédi munkadíj) tekintettel az elsőfokú perkoltségról akként rendelkezett, hogy az I. rendű alperest kötelezte a felperes javára 50.000 forint

elsőfokú részperkötség megfizetésére, míg a felperes és a II. rendű alperes viszonylatában úgy határozott, hogy a felek a költségeiket maguk viselik. Mindkét alperes tekintetében a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy az alperesek a jogsértés megállapítása iránti kereset tekintetében pervesztesek lettek.

A másodfokú perkölségről szóló rendelkezés a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. §-ának (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdésén, valamint 4/A. § (1) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény Itv. 5. § (1) c) pontján és 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén és 14. §-án alapul.

Budapest, 2018. július 10.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági ügyintéző